

LYK

LAUTTASAAREN
YHTEISKOULU

Lauttasaaren yhteiskoulu

Toimintaohjeet

Lauttasaaren yhteiskoulu toimintaohjeet

Laadittu 15.1.2020

Laatija Janne-Juhani Piiparinen

Viimeksi päivitetty 17.8.2020

Päivittäjä Risto Ikonen

Nämä toimintaohjeet on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Näissä toimintaohjeissa on 14 sivua.

Sisällys

1	Toimintaohjeita	4
1.1	Yleinen vaaramerkki	4
1.2	Sairauskohtaus tai tapaturma	4
1.3	Tulipalo	5
1.4	Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt	6
1.5	Kaasuvaara	6
1.6	Räjähdyksivaara	8
1.7	Säteilyvaara	9
1.8	Vesivahinko	11
1.9	Psykkisesti sairas, koulun ulkopuolinen henkilö	11
1.10	Pommiuhkaus	11
1.11	Sähkökatkos	12
1.12	Varkaus- tai ryöstötilanne	13
1.13	Koulu-uhkaus	14

1 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

1.1 Yleinen vaaramerkki

Yleinen hälytysmerkki on yhtäjaksoinen nouseva ja laskeva sireeniääni tai torvi- ja pillityyppisellä hälyttimellä annettuja lyhyitä äänimerkkejä tai hälytys, jonka viranomainen antaa kaiuttimella. Tasainen yhtämittäinen sireeniääni on palohälytys, joka aiheuttaa toimia vain palokunnalle.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Yhtäjaksoisesti nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

- Siirry sisälle. Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla.

Vaara ohi-merkki on yhtämittäinen, tasainen äänimerkki.

Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

1.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä, mitä on tapahtunut, jaa tarvittaessa tehtäviä.

Pelasta hengenvaarassa olevat, estä lisäonnettomuudet.

Anna hätäensiapu

- turvaa hengitys ja verenkierto
- ehkäise sokki ja tyrehtyä verenvuoto

Hälytä apua yleisestä hätänumerosta 112.

- Jos voit, soita hätänumeroon aina itse, jotta varmistut tiedon perillemenosta.
- Kerro mitä on tapahtunut ja ilmoita tarkka osoite ja kunta.
- Vastaa sinulle esitettäviin kysymyksiin.
- Toimi sinulle annettujen ohjeiden mukaan.
- Lopeta puhelu, vasta kun saat luvan.

Ilmoita asiasta oppilaiden vanhemmille, rehtorille ja luokanvalvojille.

Terveysasema Lauttasaari 09 310 45260

Myrkytystietokeskus 0800 147 111

1.3 Tulipalo

- Pelasta ja varoita muita vaarasta (sisäinen hälyttäminen). Huolehdi, että kaikki pääsevät turvaan (kokoontumispaikka).
- Sammuta lähimmällä alkusammuttimella.
- Hälytä palokunta numerosta 112.
- Rajoita paloa sulkemalla ovet, luukut ja ilmastointi
- Opasta ja järjestä palokunnalle esteetön pääsy kohteeseen.

Luokasta poistuminen:

- Opettajat ohjaavat kukin oman ryhmänsä turvallista reittiä nopeasti mutta ryntäilemättä kokoontumispaikkaan. Opettaja kulkee viimeisenä.
- Luokasta lähdetessä suljetaan ikkunat ja ovi.

Kokoontumispaikka :

Peruskoulun kokoontumispaikka on hiekkakenttä koulun takana kirkolle päin ja lukion kokoontumispaikka on etupihalla oleva pysäköintipaikka. Syksyllä 2019 lukiolaiset kokoontuvat leikkikentän viereen. Tästä on ohjeita erillisessä liitteessä.

Poistumisharjoitukset:

Poistumisharjoituksia pidetään vuosittain erikseen sovittuina ajankohtina ja ne kirjataan työsuojelutoimikunnan muistioihin.

Muu henkilöstölle järjestetty koulutus:

Henkilökunnalle on järjestetty alkusammutusharjoitusta palolaitoksen tiloissa. Oppilaille ja opiskelijoille on järjestetty alkusammutusharjoitusta koululla.

Soita hätänumeroon 112

- Jos voit, soita hätänumeroon aina itse, jotta varmistut tiedon perillemenosta.
- Kerro mitä on tapahtunut ja ilmoita tarkka osoite ja kunta.
- Vastaa sinulle esitettäviin kysymyksiin.
- Toimi sinulle annettujen ohjeiden mukaan.
- Lopeta puhelu, vasta kun saat luvan.

Koulun sisäinen hälyttäminen tehdään painamalla paloilmoitusjärjestelmän nappulaa. Niiden sijainti näkyy liitteenä olevasta koulun pohjapiirustuksesta.

Kuulutus tehdään keskusradiolla.

Kuulutus palon sattuessa:

Palon sattuessa rehtori kuuluttaa keskusradion kautta, miten luokat poistuvat luokista kokoontumispaikoille.

Tiedottaminen: tulipalosta tiedotusvälineille vastaa palolaitos.

1.4 Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää palo-osastoon, jossa olet.

- Palo-oven takana on turvallista olla. Palo-ovet kestävät tulipaloa vähintään puoli tuntia.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaiisiin seurauksiin, savuttomaan tilaan jääminen ei.

Mene ikkunan luo ja herätä huomiota. Jos et onnistu, ilmoita sijaintisi numeroon 112.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita.

1.5 Kaasuvaara

Vaarallisia kaasuja on varastoituna etenkin kemikaaliliikenteen satamiin, josta ne kuljetetaan eri puolille Suomea. Varsinkin kemianteollisuus ja kemiallinen metsäteollisuus käyttävät suuria määriä vaarallisia kemikaaleja. Esimerkiksi happea, ammoniakkia ja rikkidioksidia kuljetetaan nesteytettyinä paineastioissa tai säiliövaunuissa.

Normaalisti kuljetuksissa riskit ovat varsin pienet, koska säiliöt ovat kestäviä ja tiiviitä. Säiliöiden täytön ja huollon, liikenneonnettomuuden tai tulipalon yhteydessä voi kuitenkin syntyä kaasuvaaratilanteita. Tuulen suunnasta ja voimakkuudesta riippuen kaasuvuodon vaikutukset voivat ulottua useiden kilometrien päähän onnettomuuspaikasta.

Vaaralliset kaasut voivat olla värittömiä. Onnettomuuspaikalla kaasu voi erottua sumuisena pilvenä, mutta tuulen mukana kulkeutuessaan se muuttuu nopeasti näkymättömäksi. Teollisuuskaasut tunnistetaan yleensä jo pieninä pitoisuuksina pistävästä hajusta.

Kaasuvaaran syntyminen pyritään estämään tarkastuksilla, turvajärjestelmillä, käyttöohjeilla, henkilöstön koulutuksella ja suunnitteleamalla entistä turvallisempia rakenteita ja laitteita.

Puhelinluetteloissa on hätänumerosivuilla toimintaohjeet kaasuvaaran varalta. Kunnissa on varauduttu siirtämään väestöä tarvittaessa pois vaara-alueelta. Uhanalaisissa kunnissa on vielä tehostettu hälytysjärjestelmää. Vaarallisia aineita käsittelevät tehtaat ovat myös antaneet lähiympäristön asukkaille ohjeita onnettomuuksien varalle sekä kouluttaneet ja varustaneet suojelehenkilöstöä.

Kaasuvaaratilanteessa annetaan yleinen hälytysmerkki ja toimitaan sen mukaisesti.

Lisäksi, jos olet sisätiloissa

- Ja tunnet kaasun hajua, hengitä kostean vaatteen läpi
- Pysytle yläkerroksissa kunnes vaara on ohi
- Kuuntele radiota
- Jos olet ulkona, etkä pääse sisälle, poistu kaasun alta sivutuuleen
- Pyri korkeimpaan maastonkohtaan
- Suojaa hengitystä esimerkiksi kostealla vaatteella

Suojautuminen myrkyllisiltä kaasuilta

Jos ilmaan päässyt myrkyllinen aine aiheuttaa ihmisille vaaran, viranomaiset antavat yleisen hälytysmerkin. Hälyttämiseen käytetään kiinteää hälytysjärjestelmää tai liikkuvia hälyttimiä.

Vaarallisilta kaasuilta suojaudutaan menemällä sisätiloihin. Väestönsuojiiin ei pidä mennä. Tyynellä ilmalla ja hyvin heikossa tuulessa kaasupilvi pysyy lähellä maan pintaa ja painuu alaviin paikkoihin ja rakennusten kellareihin. Kaasu tunkeutuu sisätiloihin hitaasti, mikäli ilmastointilaitteet pysäytetään ja ikkunat ja ovet suljetaan tiiviisti.

Asuinhuoneiston ilma vaihtuu normaalisti kerran tunnissa tai kahdessa. Jos kaasupäästö kestää enintään puoli tuntia ja huoneet tuuletetaan hyvin sen jälkeen, ihmiset saavat sisällä 5 -10 % ulkona saatavasta annoksesta. Huoneen ilmanvaihtoa voi hidastaa sulkemalla väliovet, tukkimalla poistohormien venttiilit ja teippaamalla ikkunoiden ja ovien raot. Jos vuotokohta on lähellä ja raskas kaasupilvi matelee maanpinnassa, ylimmissä kerroksissa on paras suoja.

Palokunta tutkii vaara-alueen ja tiedottaa tilanteen kehittymisestä. Se antaa suojautumisohjeita ja kertoo, milloin myrkkypilvi on haihtunut ja huonetilat voidaan tuulettaa. Viranomaiset kertovat myös, millaisten oireiden ilmaantuessa pitää mennä terveyskeskukseen. Tiedottamiseen käytetään liikkuvia tai kiinteitä kaiuttimia. Tarvittaessa onnettomuusalueen radioasemat lähettävät viranomaisten tiedotteita.

Jos esimerkiksi kemikaalikuljetuksessa tapahtuu onnettomuus ja sisälle suojautuminen ei riitä, viranomaiset määräävät asukkaat siirtymään nopeasti pois kaasuvaara-alueelta. Tämä niin sanottu suojaväistö on lyhytaikainen evakuointitoimenpide ja se edellyttää väestön välitöntä alueelta lähtemistä.

VAARALLISIA KAASUJA

Kloori

Kloori on pistävänhajuinen, hengenvaarallinen, ilmaa raskaampi kaasu, joka on suurina pitoisuuksina kellertävää. Klooria käytetään yleisesti desinfiointiaineena vesilaitoksissa ja uimahalleissa. Kloori ärsyttää ja syövyttää silmiä, ihoa ja erityisesti hengityselimiä aiheuttaen pysyvän vammautumisen. Nestemäinen kloori voi aiheuttaa paleltumisvammoja. Kloorin ja ilman seos ei räjähdä, mutta kaasumaisten hiilivetyjen ja kloorin seos on räjähtävä.

Ammoniakki

Ammoniakki on väritön pistävänhajuinen neste tai kaasu. Ammoniakkia voidaan varastoida paineastiassa tai jäädytettynä, jolloin sen lämpötila on noin - 33 astetta. Ammoniakki on kaasuna ilmaa kevyempi ja se voi suurina pitoisuuksina olla hengenvaarallinen. Se ärsyttää voimakkaasti hengityselimiä ja silmiä. Ammoniakin ja ilman seos voi räjähtää etenkin suljetuissa tiloissa. Ammoniakkia käytetään mm. jäädytyslaitteistoissa ja lannoitteiden raaka-aineena.

Rikkidioksidi

Rikkidioksidi on pistävän hajuinen happamelta maistuva väritön kaasu. Se on ilmaa raskaampi kaasu, joka voi suurina pitoisuuksina aiheuttaa hengenvaarallisia keuhkovammoja. Rikkidioksidi aiheuttaa myös vahinkoa kasveille. Rikkidioksidi ei ole räjähtävä kaasu, mutta se voi reagoida metallien kanssa, jolloin vapautuu räjähtävää vetyä. Rikkidioksidia käytetään teollisuudessa mm. rikkihapon, lannoitteiden ja sellun valmistukseen.

Nestekaasut

Nestekaasut ovat propaania, butaania tai niiden seosta. Ne ovat värittömiä, ilmaa raskaampia ja pahanhajuisiksi seostettuja kaasuja, joita kuljetetaan paineastioissa tai säiliövaunuissa. Näiden kaasujen ja ilman seos on räjähtävä, ja ne ovat erittäin tulenarkoja. Kaasu kulkeutuu maanpinnan syvempiin ja työntää ilman tieltään, jolloin nestekaasuun joutuminen voi aiheuttaa tukehtumisen ilman puutteeseen. Nestekaasut eivät aiheuta myrkytystä, mutta niillä on huumaava vaikutus.

1.6 Räjähdyksivaara

Räjähdyksessä purkautuu yhtäkkiä suuri voimalataus. Räjähdyksen paineesta välitön ympäristö voi tuhoutua täysin ja lähistö vaurioitua pahasti.

Rakenteiden luhistuminen saattaa jatkua ja aiheuttaa sortumia vielä myöhemminkin.

Räjähdyksen paine aiheuttaa ihmiselle sitä pahemmat vammat mitä lähempänä hän on onnettomuuspaikkaa. Herkimmin paineesta vaurioituvat korvien tärykalvot. Paineen sinkoamat lohkarit ja sirpaleet ovat suojattomille ihmisille erittäin vaarallisia. Räjähdyksessä kehittyy lämpöä, mikä aiheuttaa palovammoja ja tulipaloja.

Räjähdyksen voivat aiheuttaa varsinaisten räjähdysaineiden ja aseiden lisäksi suuren paineen alaiset höyryt, kaasut ja myös puun ja viljan hienojakoinen kuiva pöly.

Räjähdykset ovat mahdollisia myös kotiloissa, sillä monet tulenarat, tavallisetkin kemikaalitkin voivat syttyä ja aiheuttaa väärin käsiteltyinä räjähdysten. Erityisen vaarallisia ovat erittäin helposti syttyvät palavat nesteet sekä nestekaasu ja kaupunkikaasu.

Teollisuudessa käytetään erittäin paljon räjähdysvaarallisia kemikaaleja, jotka kaikista varotoimitakin huolimatta saattavat räjähtää. Myös höyrykattiloihin, paineastioihin ja muihin laitteisiin liittyy aina räjähdysvaara.

Herkästi syttyvien ja räjähtävien aineiden tai laitteiden kanssa on aina noudatettava ohjeita ja varomääräyksiä. Jos niitä ei osaa käsitellä, niihin ei tule koskea. Puutu heti asiaan ja hälytä viranomaiset, jos havaitset huolimattonta räjähteiden käsittelyä.

1.7 Säteilyvaara

Radioaktiivista säteilyä ei voi havaita aistein, mutta sen olemassaolo voidaan todeta mittauslaitteilla. Suomen säteilytilannetta seurataan jatkuvasti koko maan kattavalla automaattisella säteilyvalvontaverkolla, joka havaitsee muutokset heti. Säteilyn pienistäkin muutoksista tiedotetaan viivyttyä. Jos ihmisille voi aiheutua vaaraa, siitä varoitetaan välittömästi. Toimintaohjeet annetaan radiossa ja televisiossa. Säteilyvaarassa suojaudutaan samoin kuin muissakin ympäristöonnettomuuksissa. Hälytyksen jälkeen siirrytään sisätiloihin, pysäytetään ilmanvaihto ja kuunnellaan lisäohjeita radiosta. Mikäli radioaktiivinen laskeuma on niin voimakas, ettei sisätiloihin suojautuminen riitä, saastuneen alueen asukkaat siirretään turvaan väestönsuojiiin tai muille paikkakunnille. Viranomaiset saattavat myös suositella joditablettien nauttimista kilpirauhasen suojelemiseksi.

Välittömästi säteilyvaarasta varoitetaan yleisellä hälytysmerkillä.

1. Siirry nopeasti sisälle
  - Sisälle suojautuminen on nopea ja yleensä riittävä suojautumiskeino. Parhaan suojan tarjoavat kellarikerros ja rakennuksen keskiosat. Säteily vaimenee sitä paremmin, mitä paksumman ja painavamman seinän se joutuu läpäisemään. Väestönsuojiiin mennään, jos viranomaiset niin kehottavat.
2. Ikkunat ja ovet kiinni, sammuta ilmastointi
  - Radioaktiivisten aineiden sisäänkäsky estetään tiivistämällä ikkunoiden ja ovien raot esimerkiksi maalarinteipillä, sulkemalla tuuletusaukot ja pysäyttämällä koneellinen ilmanvaihto. Laskeumapilven kuljettua ohi tilat tuuletetaan huolellisesti viranomaisten antamien ohjeiden mukaan.
3. Toimi radion ohjeiden mukaan
  - Älä soita puhelimella, jotta linjat eivät tukkeutuisi. Viranomaiset antavat radiossa ohjeita tarvittavista toimista.
4. Joditabletteja vain viranomaisten suosituksesta
  - Joditableteilla voidaan suojata kilpirauhasta radioaktiiviselta jodilta. Niitä ei pidä

nauttia omin päin, vaan on odotettava viranomaisten ohjeita. Liian aikaisin tai liian myöhään otetuista tableteista ei ole suojaa.

5. Suojaa ruoka ja vesi

- Muut elintarvikkeet kuin säilykkeet on suojattava radioaktiiviselta pölyltä muovipusseihin ja juomavesi tiiviisiin astioihin. Jääkaappi ja pakastin ovat hyviä säilytyspaikkoja.

6. Ulkona liikkuminen

- Vakavassa tilanteessa viranomaiset saattavat kehottaa asukkaita siirtymään pois laskeuma-alueelta. Ulos ei pidä lähteä ilman kehotusta. Jos ulkona on välttämätöntä liikkua, käytä hengityssuojainta ja suojavaatetusta. Sellaiseksi käy esimerkiksi hupullinen sadeasu ja kumisaappaat. Jätä vaatteet eteiseen ja peseydy hyvin sisälle palattuasi.

Joditabletit suojaavat kilpirauhasta

Säteilytilanteessa viranomaiset voivat kehottaa nauttimaan joditabletteja. Säteilylle altistuessa niillä voidaan estää radioaktiivisen jodin sitoutuminen kilpirauhaseen. Puolen vuorokauden kuluttua säteilylle altistumisesta nautittuna joditabletti on jo tehoton, joten viranomaisten ohjeita tulee noudattaa tarkkaan.

Joditabletteja kannattaa hankkia ennakkoon apteekista. Lapset, raskaana olevat ja imettävät äidit tarvitsevat eniten joditablettien suojaa. Jodille allergiset eivät saa nauttia tabletteja.

Joditabletit eivät suojaa ulkoiselta säteilyltä eivätkä muilta radioaktiivisilta aineilta kuin jodilta. Tablettien nauttimista tärkeämpää on huolehtia koko kehon suojaamisesta pysyttelemällä sisällä ja käyttämällä vain puhtaita elintarvikkeita. Joditablettia ei koskaan tule nauttia ilman viranomaisten kehotusta.

Koulussamme on joditabletteja varastossa jonkin verran. Niitä säilytetään opettajanhuoneessa keittiön kaapissa, josta jokainen tarvittaessa saa ne.

1.8 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
  - huoltomiehelle: Kouluisännät, puh. 09 68412723
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Uimahallin konehuoneessa: Käynti Isokaaren puolelta, uimahallin sisäänkäynnin kohdalta pääsy alempaan kellarikerrokseen
- Lämmönjakohuone: Koulurakennuksessa (Vanha osa): Kellarikerroksessa, A-porraskäytävän puoleisessa päädyssä.
Liikuntatila (Laajennusosa): Laajennusosan päädyssä, kellarikerroksessa, väestönsuojan vieressä.
- Sähköpääkeskus: Tontin pääkeskus laajennusosassa: Liikuntahallin perällä, IV-konehuoneen portaikossa tekninen tila.
Koulurakennuksen keskus: C-porraskäytävän kohdalla, kellarikerroksessa, kotitalouden luokan aulassa tekninen tila.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

1.9 Psykkisesti sairastunut henkilö, koulun ulkopuolinen henkilö

- opettaja vie oppilaat/opiskelijat pois tilanteesta
- rehtori tai opettaja on jonkun toisen aikuisen kanssa psyykkisesti häiriintyneen kanssa
- sellaisessa huoneessa / tilassa, josta on toinen poistumistie
- soitto hätänumeroon 112, toimitaan ohjeiden mukaan
- rauhoittaminen kuuntelemalla ja myötäilemällä; ei vastaväitteitä!

1.10 Pommiuhkaus

Puhelimitse tehty pommiuhkaus:

- ole rauhallinen ja ystävällinen
- siirry pois julkisista tiloista
- älä keskeytä soittajaa - vaan tarjoa neuvottelua
- koeta ylläpitää puhelua, tarvittaessa puhelin kaiuttimelle
- pyydä toista aikuista soittamaan hätänumeroon
- aloita puhelun jäljittäminen, numero talteen
- kysy:

- milloin pommi räjähtää?
- missä se on?
- minkä näköinen se on?
- miksi pommi on asennettu?

Kirjoita pommiuhkauksen sanamuoto:

POMMIUHKUKSEN TEKIJÄN HENKILÖLLISYYS:

mies / nainen / poika / tyttö

POMMIUHKUKSEN TEKIJÄN ÄÄNI:

korkea/kimeä hiljainen/heikko matala/korkea

selkeä/soperteleva pehmeä/miellyttävä

POMMIUHKUKSEN TEKIJÄN PUHE:

Nopeaa hidasta huolellista

Selvää vääristynyttä kiroilevaa

Änkyttävää sopottavaa

POMMIUHKUKSEN TEKIJÄN MURRE:

paikallinen/ vieras korostus

muu, mikä

POMMIUHKUKSEN TEKIJÄN ASENNE:

rauhallinen/ kiihtynyt

muu, mikä

TAUSTAAÄNET:

koneiden melu katuliikenne

Musiikki ihmisten äänet

toimistokoneiden äänet muu, mikä

1.11 Sähkökatkos

Sähkökatko ei normaalioloissa kestä tunteja kauemmin, tyypillinen sähkökatko on minuuttien luokkaa, koska virtaa pyritään syöttämään kiertoteitse vikakohtaan ohi.

Tilanne aiheuttaa suurimmat vahingot tietojärjestelmille, joita ei ollut tallennettu. Ilmastointi pysähtyy.

Valaistusongelmat tulevat korostetusti esille tiloissa joissa ei ole ikkunaa. Jos sähkökatko kestää kauan koko toiminta voidaan joutua keskeyttämään.

Kiinteistöissä on yleensä varajärjestelmä ainakin merkkivaloille, jotka jäävät palamaan vaikka sähkö katkeaa. Tietoliikennejärjestelmiä on yleensä varmennettu sähkökatkon varalle.

Varmista sähkökatkon varalle:

- valmistele varavalaistus
- varmista tietojärjestelmät
- suunnittele toiminta siten, että haitta on mahdollisimman pieni

Jos sähkö katkeaa:

- pysy rauhallisena, varavalaistus jää palamaan
- älä raavi tikkuja (palovaara), sytytä taskulamppu, jonka paikka tulee olla tiedossasi
- älä soita turhia puheluita, sillä linjat saattavat ylikuormittua
- jos jätät hissiin, paina hississä olevaa hälytysnappia ja odota rauhallisena, hissien huoltohenkilöstö tulee melko nopeasti ja auttaa pois hissistä
- kytke virta pois sellaisista laitteista, jotka voivat vahingoittua virran kytkeytyessä niihin uudelleen
- jos toimintaa ei voida jatkaa, yrityksen johto ja esimiehet antaa tarvittavat lisäohjeet.

1.12 Varkaus- tai ryöstötilanne

PAINA MIELEEN TUNTOMERKIT!

- Ikä
- Pituus
- Vartalo:
  - hoikka
  - tanakka
  - lihava
- Päähine
- Hiukset
- Parta
- Paita
- Solmio
- Takki/ pusero
- Kantamus
- Ase
- Housut

- Jalkineet
- Erikoista
- Kasvot
- Silmät
- Hampaat
- Puhe
- Kädet
- Liikkuminen
- Suunta
- Tapa
- Ajoneuvon rekisterinumero
  - Merkki/ Malli
  - Väri

1.13 Koulu-uhkaus

Koulu-uhkauksissa noudatamme Helsingin kaupungin yhteistoimintamallia. Löytyy tarvittaessa.

Jokainen uhkaus käsitellään tapauskohtaisesti. Mikäli tilanne johtaa turvallisuustason nostoon, siitä tiedotetaan keskusradiolla. Samalla annetaan ohjeita suojautumisesta ja mahdollisesta evakuoinnista. Jos käsketään suojautumaan sisälle, opettajat toimivat seuraavasti

- Oppilaat ohjataan luokkiin tai vastaavaan suojaisaan tilaan.
- Välitunnilla välituntivalvojat ohjaavat kaikki luokkiin ja seuraavan oppitunnin opettajat huolehtivat ryhmistään mahdollisuuksien mukaan.
- Luokkien ovet lukitaan ja niiden eteen kasataan pulpetteja ja muuta tavaraa.
- Sammutetaan valot ja suljetaan ikkunat ja verhot.
- Suojaudutaan matalaksi oven puoleisen seinän viereen.
- Suljetaan puhelimet. Opettaja voi tarvittaessa soittaa apua.
- Tärkeää on pysyä hiljaa.
- Mikäli opettaja arvioi poistumisen opetustilasta turvalliseksi, poistutaan vaarasta pois päin joko kirkon suunnassa olevalle hiekkakentälle tai opettajien parkkipaikan takana olevan taloyhtiön pihalle.